

**«ТАСДИҚ МЕКУНАМ»**

Ректори Донишгоҳи миллии Тоҷикистон  
д.т.ш. профессор Хушвахтзода Қ.Х

« 20 / 05 » с.2022.

**ХУЛОСА**

**Донишгоҳи миллии Тоҷикистон**

Рисолаи доктории унвонҷӯи кафедраи иқтисодиёти ҷаҳонӣ, дотсент Қодирзода Фарҳод Анвар дар мавзӯи «Омилҳои институтсионалии таъмини амнияти сармоягузори хориҷӣ дар шароити ҷаҳонишавӣ» (дар мисоли Ҷумҳурии Тоҷикистон) барои дарёфти дараҷаи илмии доктори илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.13 – иқтисоди ҷаҳонӣ дар кафедраи иқтисодиёти ҷаҳонии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон иҷро шудааст.

Дар рафти иҷрои диссертатсия Қодирзода Фарҳод Анвар дотсенти кафедраи иқтисодиёти ҷаҳонии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ба шумор мерафт.

Қодирзода Фарҳод Анвар аз соли 2002 дар кафедраи муносибатҳои иқтисодии байналхалқии Донишгоҳи давлатии миллии Тоҷикистон аз рӯи ихтисоси иқтисодиёти ҷаҳонӣ тахсилро оғоз карда, онро соли 2007 бо дипломи аъло хатм кардааст. Аз соли 2007 то инҷониб ба ҳайси ассистент сипас дотсенти кафедраи иқтисодиёти ҷаҳонии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон адои вазифа карда истодааст.

Мавзӯи таҳқиқоти диссертатсионии Қодирзода Фарҳод Анвар дар ҷаласаи Шӯрои олимони факултети молиявию иқтисодӣ аз 28 декабри 2013, протоколи №5 тасдиқ шудааст.



Мушовири илмий дотсент Қодирзода Ф.А., узви вобастаи АМИТ доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор Саидмуродзода Лутфулло Ҳабибулло мебошад.

Рисолаи доктории Қодирзода Ф.А. дар ҷаласаи ғайринавбатии кафедраи иқтисодиёти ҷаҳонии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ба таври ошкоро аз 17 майи соли 2022, суратмаҷлиси № 15 муҳокима гардидааст. Ба рисолаи докторӣ аз ҷониби муқарризон баҳои мусбат дода шуда, пас аз ислоҳи камбудихо ба зинаи навбатии ҳимоя тавсия карда шудааст.

Дар натиҷаи муҳокимаи рисолаи докторӣ дар мавзӯи мавзӯи «Омилҳои институтсионалии таъмини амнияти сармоягузори хориҷӣ дар шароити ҷаҳонишавӣ (дар мисоли Ҷумҳурии Тоҷикистон)» чунин хулосаҳо бароварда шуд:

#### **Тавсифи умумии таҳқиқот**

**1. Баҳои кори иҷрошуда.** Рисолаи доктории унвонҷӯи кафедраи иқтисодиёти ҷаҳонӣ, дотсент Қодирзода Фарҳод Анвар дар мавзӯи «Омилҳои институтсионалии таъмини амнияти сармоягузори хориҷӣ дар шароити ҷаҳонишавӣ» (дар мисоли Ҷумҳурии Тоҷикистон) ба мавзӯи мубрам бахшида шудааст. Таҳқиқоти илмӣ бо забони шеваи тоҷикӣ ва бо асосноккунии илмӣ навишта шуда, тадқиқоти анҷомёфта ба ҳисоб меравад. Дар рисолаи илмӣ мақсад ва вазифаҳо пурра иҷро гардида, пешниҳод ва хулосаҳо асоснок гардидаанд. Далели нокифоя будани омӯзиши илмӣ-назариявӣ ва амалии мавзӯи таҳқиқшаванда дар шароити Ҷумҳурии Тоҷикистон, сабаби ба мавзӯи мубрами таҳқиқот табдил ёфтани масъала мегардад.

Аз ин рӯ, барои Тоҷикистон ҳамчун кишвари манфиатдор ба сармоягузори хориҷӣ, зарурати таҳкими робитаи мутақобил бо бозори ҷаҳонии сармоя ба миён омадааст. Имрӯз дар Ҷумҳурии Тоҷикистон сиёсати саноатӣ ва махсусан, саноатикунони босуръат ҷузъи ҷудонашавандаи сиёсати иқтисодии давлат буда, ба таъмини амнияти



иқтисодӣ нигаронида шудааст ва қисми таркибии онамнияти сармоягузорӣ мебошад.

**2. Саҳми шахсии довталаб.** Диссертатсия натиҷаи таҳқиқоти илмии ба анҷомрасонидаи унвончӯ ба шумор меравад. Дар ҳама марҳилаҳои диссертатсия, давраи иҷрои нақшаи таҳқиқот, асосноккунӣ, ҳам ва коркарди маводи назариявӣю методӣ муаллиф мустақилона фаъолият намудааст. Дар раванди таҳқиқот аз ҷониби муаллиф таъмини амнияти сармоягузорию хориҷӣ дар шароити ҷаҳонишавӣ илман асоснок карда шудааст.

**3. Дарачаи эътимоднокии натиҷаҳои диссертатсионӣ.** Муаллиф мавзӯи таҳқиқот, ҳадаф ва вазифаҳои онро вобаста ба нақшаи мантикии диссертатсия муайян карда, методологияи дар таҳқиқоти олимони соҳа асосёфтаре дар таҳлили масъалаҳои амнияти сармоягузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон дар раванди байналмилалӣ рӯи роҳҳои хоҷагӣ, таъсири механизми давлатии ҳавасмандгардонӣ ва ҳифзи сармоягузорон, омилҳои институтсионалии дохилӣ ва хориҷии таъмини амнияти сармоягузорӣ ва таҷрибаи байналмилалӣ таъмини амнияти сармоягузорӣ истифода намудааст. Хулосаву тавсияҳо аз натиҷаҳои таҳқиқоти назариявӣ ва истифодаи методологияи муосир асос меёбанд.

Дар чараёни таҳқиқот вобаста ба вазифаҳои ҳалшаванда усулҳои зерини таҳқиқ истифода бурда шудаанд: усулҳои таҳлили системавӣ, омӯрӣ-иқтисодӣ, моделсозӣ, абстраксии мантикӣ, таҳлилу синтез, тарҳсозии риёзӣю иқтисодӣ, таҳлилияи қиёсӣ ва мушоҳидаҳои истифода шудаанд. Истифодаи усулҳои зикршуда самаранокӣ, рушд ва асоснокии натиҷаҳо, хулосаҳо ва пешниҳодҳои илмиро таъмин намуданд.

**Ҳадафи таҳқиқот.** Мақсади таҳқиқоти диссертсионӣ муайяннамоӣ ва омӯзиши омилҳои институтсионалии беруна ва дохилии таъмини сармоягузорию хориҷӣ ва амнияти сармоягузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон



дар шароити равандҳои ҷаҳонишавии муосир дар иқтисодиёти ҷаҳонӣ мебошад.

**Навгони илми таҳқиқот** дар асосноккунии муқаррароти назариявӣ ва методӣ оид ба омилҳои институтсионалии таъмини амнияти сармоягузори хориҷӣ дар шароити ҷаҳонишавӣ (дар мисоли Ҷумҳурии Тоҷикистон) дар ин самт ифода ёфтаанд. Натиҷаҳои нисбатан муҳим аз ҷониби муаллиф дар чараёни таҳқиқоти илмӣ ба даст оварда шудаанд.

1. Асоснок карда шудааст, ки рақобати байнидавлатӣ дар бозори ҷаҳонии ҳаракати сармояҳо, махсусан, байни давлатҳои рӯ ба тараққӣ хусусият ва шаклҳои ҷалби сармояи хориҷиро дар мамлакатҳои Осиё тавсиф мекунад. Чунин муборизаи рақобатӣ пеш аз ҳама дар соҳаи тағйирёбии ниҳодҳо барои беҳтар кардани фазои сармоягузорӣ дар ин кишварҳо зоҳир мешавад ва зиёдтар аз вазъи геосиёсии ҷаҳон ва минтақаи Осиё вобаста аст. Воситаҳои асосии ҷалби сармояи хориҷӣ дар кишварҳои рӯ ба тараққӣ имтиёзҳои андозӣ, гумрукӣ ва дигар имтиёзҳо, аз ҷумла, ташкили минтақаҳои махсуси иқтисодӣ мебошанд, ки онҳо ба рушди соҳаҳои афзалиятноки иқтисодиёти ин кишварҳо нигаронида шудаанд. Ҳамзамон, чунин сиёсати рақобатпазир оид ба ҷалби сармояи хориҷӣ ба тақвияти таъсири бозингарони асосии ҷаҳонии геосиёсӣ (ИМА, ИА, Чин, Россия) ба кишварҳои минтақаи Осиё мусоидат мекунад. Дар диссертатсия нишон дода шудааст, ки барои Ҷумҳурии Тоҷикистон чунин вазъият ҷиҳати таъмини амнияти миллӣ, иқтисодӣ, аз ҷумла, сармоягузорӣ дар давраи ташаккулёбӣ ва татбиқи сиёсати ҷалби сармояи хориҷӣ аҳамияти хеле муҳим дорад.

2. Таснифоти хавфҳои глобалии сармоягузорӣ барои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси принципҳои минтақаи таъсиррасонӣ, давомнокӣ ва миқёси таъсири онҳо, сабабҳои пайдоиши онҳо, пешгӯии натиҷаҳо ва



сатҳи имконпазири таъсири онҳо дар шароити глобализатсияи робитаҳои хоҷагии ҷаҳонӣ пешниҳод карда шудааст. Дар қор нишон дода шудааст, ки таҷрибаи моделҳои амриқоӣ, ҷопонӣ ва тайвани танзими давлатии сармоягузорӣ ва таъмини амнияти сармоягузорӣ талаб мекунад, ки дар баробари институтҳо барои беҳтар намудани фазои сармоягузорӣ, шарикии фаъоли давлат бо бахши хусусӣ, низоми бонкии рушдкарда ва бозори фондӣ, диверсификатсияи босуръати сохтори иқтисодиёти кишвар зарур аст.

3. Тақсимот (дезагрегатсия)-и нишондиҳандаи интегралӣ амнияти сармоягузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон дар шароити байналмилалӣ робитаҳои хоҷагӣ гузаронида шуда, таҳлили муқоисавӣ он нисбат ба мамлакатҳои узви Бонки рушди Авруосиё пешниҳод карда шудааст. Дар қор қайд карда, шудааст, ки аз рӯи бисёр нишондиҳандаҳои амнияти сармоягузорӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон нишондиҳандаҳои пасттар, нисбат ба аксари кишварҳои узви Бонки рушди Авруосиё дорад ва ин ба мавҷудияти хавфҳои маъмурӣ, иқтисодӣ ва асбӯрӣ вобаста мебошад, ки сармоягузори хориҷӣ бо онҳо дучор мегардад.

4. Ҳангоми омӯзиши иқтисодиёти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар низоми робитаҳои хоҷагии ҷаҳонӣ дар давраи ҷаҳонишавӣ, муаллиф модели таҳлилии регрессионӣ-коррелятсиониро таҳия намудааст, ки таъсири ҳаҷми сармоягузориҳои мустақими хориҷиро аз ҳаҷми ММД Ҷумҳурии Тоҷикистон, ҳаҷми пасандозҳои аҳоли, шохиси коррупсия ва озодии иқтисодиро тавсиф мекунад. Хусусияти модел ин ҳисобкунии вобастагии омории ҳаҷми сармоягузориҳои хориҷӣ аз ҷузъҳои таъсиркунанда ба фазои сармоягузорӣ мебошад, ки баҳисобгирии миқдории онҳо (шохиси коррупсия ва озодии иқтисодӣ) душвор аст ва дар асоси арзёбиҳои қоршиносони байналмилалӣ муайян карда шуда, аз маҷмӯи қулли нишондиҳандаҳо иборат аст. Дар асоси ҳисоби гузаронидашуда, муаллиф тавсия медиҳад, ки ба таркиби сиёсати сармоягузорию кишвар



(дар баробари речаи аллакай истифодашавандаи зиёдтар мусоидаткунанда) низоми шаффофияти сармоягузорӣ ворид карда шавад, ки он фазои сармоягузорию кишварро беҳтар намуда, воридшавии устувори сармояи хориҷиро ба кишвар таъмин менамояд.

5. Фарқи байни хусусияти суроғавӣ ва минтақавии сармоягузорию хориҷӣ ва таъсири эҳтимолии онҳо ба иқтисоди кушоди Ҷумҳурии Тоҷикистон нишон дода шудааст. Асоснок карда шудааст, ки шакли минтақавии сармоягузорию хориҷӣ дар намуди минтақаҳои озоди иқтисодӣ воситаи муассири ҳамгироии иқтисодии кишвар ба равандҳои иқтисодии ҷаҳонӣ, инчунин, фишанги танзимкунии давлатӣ мебошад, ки ба баргараф таҳдидҳои сармоягузорию суроғавӣ нигаронида шудааст. Дар диссертатсия қайд карда шудааст, ки ба иқтисодии кушоди Ҷумҳурии Тоҷикистон маҳдудиятҳои геоиқтисодӣ барои тавсеаи шаклҳои минтақавии сармоягузорию хориҷӣ хос мебошад, ки бо бунбасти ҳудудию коммуникатсионии кишвар алоқаманд аст. Имкониятҳои таҳкими амалияи шакли минтақавии сармоягузорию хориҷӣ дар чунин шаклҳои МОИ, аз қабели минтақаҳои рекреатсионӣ ва инноватсионӣ пешниҳод гардидаанд, ки ба ворид намудани иқтисодии захиравии кишвар ба робитаҳои хоҷагии ҷаҳонӣ нигаронида шудаанд.

6. Дар асоси модели эконометрикӣ, ки вобаста будани ҳаҷми маҳсулоти содиротии истеҳсолкардаи корхонаҳои муштаракро бо ҳаҷми сармояи хориҷӣ аз шумораи онҳо ва ҳаҷми сармояи ба онҳо гузошташуда тавсиф мекунад, исбот карда шудааст, ки воридшавии сармояи мустақими хориҷӣ барои мамлакат хеле муфид мебошад, нисбат ба қарзҳо, ки онҳо сатҳи баланди қарзи беруниро ташкил медиҳанд. Дар кори диссертатсионӣ муодилаи тамоюл (тренд) барои пешгӯии ҳаҷми сармоягузорию хориҷӣ ба корхонаҳои муштарак дар Тоҷикистон ва ҳаҷми содиротии корхонаҳои муштарак барои асоснок намудани таҳкими



иқтидори содиротии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар шароити муосир ҳисоб карда шудааст.

7. Ҳангоми омӯзиши фаъолияти ширкатҳои фаромиллӣ ва ҳамкориҳои мутақарбани онҳо бо иқтисодиёти миллии Тоҷикистон, муаллиф механизми ташкилию иқтисодии ҳимояи сармоягузориҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия намудааст, ки он дар худ усулҳои идоракунии иқтисодӣ, шаклҳои ташкилии мусоидат ба сармоягузориҳо, рушди инфрасохтори сармоягузориҳо дар шакли МОИ ва чораҳои оид ба ҳифзи сармоягузориҳо дар бар мегирад.

8. Роҳҳои ҳамгироии Ҷумҳурии Тоҷикистонро ба низоми робитаҳои хоҷагии қароғонӣ мавриди таҳқиқ қарор дода, муаллиф ҳисоби дигаргуниҳои сохториҳо дар соҳаҳои гуногуни иқтисодиёти Тоҷикистон ҳисоб намуда, дар асоси он хулоса баровардааст, ки дар шароити иқтисодиёти кушод соҳаҳои саноат ва хизматрасониҳои молиявӣ бештар динамикӣ, каме сусттар, вале хеле самаранок соҳаҳои хоҷагии қишлоқ, нақлиёт ва алоқа рушд кардаанд. Самараи пасти маблағгузориҳо дар рушди соҳаҳо дар сохтмон, савдо ва хӯроки умумӣ мушоҳида карда мешавад. Дар қисми диссертатсионии иштироки Ҷумҳурии Тоҷикистон дар тақсими байналхалқии меҳнат бо истифода аз модели коррелятсионие тасвир шудааст, ки тағйироти сохтори соҳаҳо вобаста аз ҳаҷми сармоягузориҳо ба назар мегирад. Ҳисобҳои анҷомдода собит намуданд, ки қалби сармоя ба соҳаҳои саноат, сохтмон, нақлиёт ва алоқа ба бузургии шохиси интегралӣ рушди устувор ва чун натиҷа ба рақобатпазирии қароғонии иқтисодиёти Ҷумҳурии Тоҷикистон таъсири мусбат мерасонад.

9. Омилҳои берунӣ ва дохилӣ муайян карда шудаанд, ки барои таъмини амнияти сармоягузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳдид эҷод мекунанд. Ба омилҳои берунӣ равандҳои қароғонӣ дохил мешаванд, ки рушди нобаробари иқтисодии кишварҳо таҳким мебахшанд ва дар онҳо кишварҳои мутараққӣ дар мубориза барои захираҳои табиӣ ва



доираи таъсир ба кишварҳои донор ба ивази сармоягузори шартҳои худро мегузоранд. Омилҳои дохилӣ иборатанд аз: сатҳи баланди коррупсия, сарбории баланди андоз, сатҳи пасти озодии иқтисодӣ ва идоракунии давлатӣ, самаранокии нокифояи низоми бонкӣ дар кишвар. Сармоягузори берунӣ таҳлили омилҳои мазкурро мегузаронанд, зеро муҳимияти баланди ин нишондиҳандаҳо хавфи фаъолияти сармоягузори барои сармоягузори берунӣ зиёд мекунад.

**Объекти таҳқиқот.** Объекти таҳқиқоти диссертационӣ маҷмӯи омилҳои институтсионалии таъмини амнияти сармоягузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар раванди сармоягузори хориҷӣ ба иқтисодиёти он дар шароити ҷаҳонишавӣ мебошад.

**Аҳамияти назариявӣ таҳқиқот** - дар ҷамъбаст кардани илмӣ-амалии таҳқиқоти ҷандинсолаи муаллиф аз рӯи нуқтаи назари гуногуни ташаккулёбӣ ва рушди тамоми ҷанбаҳои амнияти сармоягузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар раванди ҷаҳонишавӣ робитаҳои хоҷагии он ва ҷалби сармояи хориҷӣ иборат мебошад.

**Аҳамияти амалии таҳқиқот.** Татбиқи пешниҳодҳо ва тавсияҳои дар кор таҳияшуда, ки ба таҳия ва танзими тадбирҳои амнияти сармоягузори дар заминаи сармоягузори хориҷӣ дахлдоранд, ба рушди ҳамкориҳои байналмилалӣ кишвар ва рушди иқтисодии он мусоидат мекунад. Тавсияҳои дар диссертатсия зикргардидаро метавонанд дар фаъолияти худ муассисаҳои давлатии масъул ба назорати фаъолияти сармоягузори хориҷӣ ва рушди фаъолнокии сармоягузори кишвар истифода намоянд. Маводҳои таҳқиқотро метавон дар таълими фанҳои «Иқтисодиёти ҷаҳон», «Амнияти сармоягузори байналхалқӣ», «Сармоягузориҳои байналмилалӣ», инчунин, дар курсҳои махсус оид ба масъалаҳои назария ва амалияи «Сиёсати сармоягузори», «Бизнеси байналхалқӣ», «Бозори байналхалқии коғазҳои қиматнок», «Амнияти



иқтисодӣ», «Иқтисодиёти минтақавӣ», «Минтақаҳои озоди иқтисодӣ» истифода бурд.

Мутобиқати мазмуни таҳқиқот бо ихтисоси интихобшуда. Таҳқиқоти диссертатсионӣ ба бандҳои зерини Шиносномаи феҳристи ихтисосҳои ҚОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯи ихтисоси 08.00.13 – иқтисодиёти ҳаҷон мувофиқат мекунад: б.28 Роҳҳои ва шаклҳои ҳамгироии Тоҷикистон ба низоми робитаҳои хоҷагии ҳаҷонӣ. Вижагиҳои фаъолияти иқтисодии берунӣ дар сатҳи корхонаҳо, соҳаҳо ва минтақаҳо; б.27 Амнияти иқтисодии байналмилалӣ ва миллӣ. Асосҳои назариявӣ ва методологии таъмини амнияти берунииқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон; б. 25 Иқтисодиёти миллии мамлакатҳои алоҳида дар низоми робитаҳои хоҷагии ҳаҷонӣ: масъалаҳои муносибгардониҳои ҳамкориҳои мутақобил ва таъмини манфиатҳои иқтисодии миллӣ. Таъриҳҳои байналхалқии иқтисодӣ, сабабҳо ва тарзҳои ҳалли онҳо; б. 24 Фаъолияти байналмилалии бонкҳо, ширкатҳои сармоягузори ва суғуртавӣ, фондҳои нафақаӣ ва дигар ниҳодҳои молиявӣ.

#### **Таъйиди диссертатсия ва иттилоот оид ба истифодаи натиҷаҳои он.**

Таъйиди (Апробатсия) мавзӯи таҳқиқот дар ҳаласаи кафедраи (дар ҳаласаи кафедраи муносибатҳои иқтисодии байналхалқии факултети молиявӣ иқтисодии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон, аз 28.12.2013, №5), факултет (дар ҳаласаи Шӯрои олимони факултети молиявӣ иқтисодии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон, аз 21.01. 2014, №6) ва Шӯрои олимони Донишгоҳ (қарори Шӯрои олимони Донишгоҳи миллии Тоҷикистон, аз 28.02.2014, № 10) гузаронида шудааст Инчунин, натиҷаҳои таҳқиқот дар шакли маърузаҳои шифоҳӣ пешниҳод гардида, дар конференсияҳои илмию амалии байналмилалӣ ва ҷумҳуриявӣ, аз ҷумла: Конференсияи байналмилалии илмӣ-амалӣ дар мавзӯи: «Стратегияҳои трансформатсияи рақамӣ ва идоракунии бизнес-равандҳо», (Москва 2021), Конференсияи ҷумҳуриявии илмию амалӣ дар



мавзӯи: «Масъалаҳои тақмили механизмҳои молиявӣ қарзии рушди иқтисоди миллӣ» (Душанбе 2021), Конференсияи байналмилалӣ илмӣ-амалӣ дар мавзӯи: «Масъалаҳои муносибатҳои байналмилалӣ ва дипломатия» ва «Тоҷикистон ва кишварҳои Осиёи Марказӣ: векторҳои ҳамкорӣ ва дурнамои рушд» (Душанбе 2021), Семинари ҷумҳуриявӣ илмӣ амалӣ бахшида ба «Рӯзи кормандони мақомоти молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон» дар мавзӯи: «Танзими давлатии молиявӣ рушди иқтисодиёти миллӣ дар шароити ҷаҳонишавӣ», (Душанбе 2021), Конференсияи байналмилалӣ илмӣ-амалӣ «XII Ломоносовские чтения» бахшида ба 30-солагии барқарор шудани муносибатҳои дипломатӣ байни Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Федератсияи Россия, филиали Донишгоҳи давлатии Москва ба номи М.В. Ломоносов дар шаҳри Душанбе (ш. Душанбе 2022), Конференсияи ҷумҳуриявӣ илмӣ-амалӣ дар мавзӯи «Омилҳои иқтисодии хориҷии татбиқи ҳадафҳои стратегии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон» (ш. Душанбе 2022), V- умин Конференсияи байналмилалӣ илмӣ-амалӣ «Илм ва технология» дар мавзӯи: «Сущность и основные компоненты инвестиционной безопасности Республики Таджикистан» (Қазоқистон, ш. Алмаато 2022) ироа шудааст.

**Интишори натиҷаҳои диссертатсия.** Муқаррароти асосии таҳқиқоти диссертатсионӣ дар 25 корҳои илмӣ бо ҳаҷми умумии матни муаллифӣ 59,33 сах., аз ҷумла, 3 монография бо ҳаҷми 20,7 ҷ.ч., васоити таълими бо ҳаҷми 35,3 ҷ.ч ва 19 мақола дар нашрияҳои тақризшавандаи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, дар маҷмӯъ 9,3 ҷ.ч. нашр карда шудаанд.

**Сохтор ва ҳаҷми диссертатсия.** Рисола аз муқаддима, панҷ боб иборат аст аз 17 зербоб, хулоса, библиография иборат аст. Кор дар 432 саҳифа, 53 ҷадвал ва 89 расм оварда шудааст. Рӯйхати библиографӣ 250 номгӯйро дар бар мегирад.



## РҶҶҲАТИ МАҚОЛАҲОИ ЧОПШУДА АЗ РҶИ МАВЗУЪ:

### **А) Мақолаҳое, ки дар нашрияҳои эътирофгардидаи ҚОА ҷоп шудаанд:**

#### **Монографияҳо:**

1. Республика Таджикистан на пути к открытой экономике; очерки институционального анализа. Коллективная монография, г. Душанбе «Ирфон». 2008 С 220
2. Малая открытая экономика Республики Таджикистан: вопросы привлечения региональных форм иностранного инвестирования. г. Душанбе. Ирфон -2012. С 112
3. Иқтисоди хурди кушоди Ҷумҳурии Тоҷикистон: масъалаҳои ҷалби шаклҳои минтақавии сармоягузориҳои хориҷӣ. ш. Душанбе Таъбу нашр -2020. С 130

### **А) Мақолаҳое, ки дар нашрияҳои эътирофгардидаи ҚОА ҷоп шудаанд:**

1. Кодиров Ф.А. Принципы интегрированности иностранных инвестиций в национальную экономику//Вестник Таджикского национального университета. Серия естественных наук. 2008. №2. С.82
2. Саидмуродов Л.Х., Солиев А., Мирбобоев Р.М., Кодиров Ф.А. Мировой финансовый кризис и его уроки для экономики Мировой финансовый кризис и его уроки для экономики Таджикистана Вестник Таджикского национального университета. Серия естественных наук. 2009. №5 (53) С 30-36
3. Кодиров Ф.А. Правовые аспекты формирования инвестиционного климата и экономическая безопасность// Вестник Таджикского национального университета. Серия естественных наук. 2010. №6 (62). С 102
4. Кодиров Ф.А., Солиев А.А. Современная парадигма экономического развития в рамках экономической интеграции//Вестник Таджикского национального университета. Серия естественных наук. 2013. №2 (5). С 3-7



5. Кодиров Ф.А., Саидмуродова М.А. Теоретические проблемы обеспечения продовольственной безопасности в условиях перехода к рыночным отношениям //Вестник Таджикского национального университета. Серия естественных наук. 2014. №2 (10). С 117-121

6. Кодиров Ф.А., Солиев А.А., Гулмамадов А.В, Абдуллоева Л.И. Кластерный принцип организации производства и привлечения иностранных инвестиций// Вестник Таджикского национального университета. Серия естественных наук. 2014. №2 (10). С 3-10

7. Имомёрбеков Ф.М., Кодиров Ф.А. Предпринимательская деятельность как форма внешнеэкономической деятельности и факторы его развития// Вестник Таджикского национального университета. Серия естественных наук. 2016. №2 (1) С 14-17

8. Кодирзода Ф.А Интеграция Республики Таджикистан в ЕАЭС: потенциальные выгоды и издержки// Вестник Таджикского национального университета. 2020. №9 С 34-39

9. Кодирзода Ф.А Классификация и взаимозависимость макроэкономических и инвестиционных рисков //Вестник Таджикского национального университета. 2020. серия 4 (2) С 12-20

10. Кодирзода Ф.А Внешний и внутренний вектор ориентированности торговых связей стран ЕАЭС//Вестник РТСУ Душанбе. 2020. №3(71) С 73-81

11. Кодирзода Ф.А Приоритетные направления инвестиционной политики Республики Таджикистан//Вестник Московской академии предпринимательства. 2021. №1. С 67-73

12. Кодирзода Ф.А. Роль иностранных инвестиций и обеспечение экономического роста Республики Таджикистан//Финансово-экономический вестник Таджикского финансово-экономического университета. Душанбе. 2021. №1 (25). С 62-68

13. Кодирзода Ф.А. Анализ основных тенденций инвестиционного климата в Республике Таджикистан//Экономика и управление: проблемы, решения. 2021. №2 т.1 (110) С 154-159



14. Кодирзода Ф.А. Роль банковской системы в процессе глобализации и регулирования инвестиционной безопасности Республики Таджикистан. Вестник РТСУ, Душанбе 2021, №3-4 (75) С 95-104

15. Кодирзода Ф.А. Иностранные инвестиции в эпоху глобализации мировой экономики. Вестник ТНУ, серия социально-экономических и общественных наук, Душанбе 2022, №3 С 21-27

16. Кодирзода Ф.А. Анализ внешних институциональных факторов обеспечения инвестиционной безопасности Республики Таджикистан в период глобализации. Вестник ТНУ, серия социально-экономических и общественных наук, Душанбе 2021, №7 С 50-55

17. Кодирзода Ф.А. Раванди ҷалби сармоияи мустақими хориҷӣ ба бахшҳои афзалиятноки кишвар. Центр стратегических исследований при Президенте Республики Таджикистан, Душанбе 2021, №4 (76) С 161-173

18. Кодирзода Ф.А. Таджикистан в условиях глобализации: международные и региональные аспекты. Филиал Московского государственного университета имени М.В. Ломоносова в городе Душанбе, Душанбе 2022. С 270-277

19. Кодирзода Ф.А. Сущность и основные компоненты инвестиционной безопасности Республики Таджикистан. Издательство: ОФ "Международный исследовательский центр «Endless Light in Science» Алматы, 2022 (Нур-Султан) С 56-60

Рисолаи доктории унвонҷӯи кафедраи иқтисодиёти ҷаҳонӣ, дотсент Қодирзода Фарҳод Анвар дар мавзӯи «Омилҳои институционалии таъмини амнияти сармоягузори хориҷӣ дар шароити ҷаҳонишавӣ» (дар мисоли Ҷумҳурии Тоҷикистон) барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.13 – Иқтисоди ҷаҳонӣ бо назардошти ислоҳи эродҳои гирифташуда, ба зинаи навбатии химоя пешниҳод карда мешавад.

**Қорқарди рисола.** Мухтавои асосии рисолаи илмӣ дар якҷанд конференсияҳои илмию амалии ҷумҳуриявӣ баромад карда шудааст.



Мухтавои асосии мақолаҳои аз ҷониби муаллиф дар давоми солҳои 2008-2022 эҷод ва ҷопгардида инъикосгари мазмуну мундариҷаи асосии мавзӯи таҳқиқоти илмии муаллиф ба шумор мераванд.

Дар ҷаласаи ғайринавбатии кафедраҳои иқтисодиёти ҷаҳонӣ иштирок доштанд: ҳамагӣ – 30 нафар, аз онҳо бо ҳуқуқи овоздихӣ – 19 нафар. Натиҷаи овоздихӣ: тарафдор – 19 нафар, муқобил – нест, бетараф – нест.

Хулоса дар ҷаласаи ғайринавбатии кафедраи иқтисодиёти ҷаҳонии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон, суратҷаласаи № 15 аз 17.05.2022 қабул карда шуд.

**Раис:**

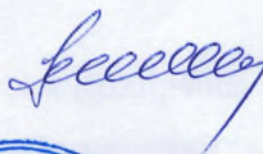
н.и.и., дотсент, мудири кафедраи  
иқтисодиёти ҷаҳонии ДМТ



Саидмуродова М.А.

**Котиб:**

н.и.и., и.в. дотсенти кафедраи  
иқтисодиёти ҷаҳонии ДМТ



Имомёрбеков Ф.М.

Сардори раёсати кадрҳо  
ва корҳои махсуси ДМТ



Тавқиев Э.Ш.

« \_\_\_ » \_\_\_\_\_ с.2022